

KB Merkur

Zavod za Otorinolaringologiju

Vodič za osobe s traheostomom

ŠTO JE TO KANILA, ŠTO JE TO STOMA?

Kanila je kratka plastična ili silikonska cijev koja se postavlja u traheostomu (otvor na vratu pomoću kojeg dišete) kako bi istu održavala otvorenom i omogućila nesmetano disanje. U daljnjem životu biti će Vam potrebne različite vrste pomagala s obzirom na vrstu operativnog zahvata. Većina pacijenta koristi kanilu. Tijekom hospitalizacije biti ćete educirani o toaleti traheostome i održavanju kanile. Kanila se sastoji od 2 dijela: uložka i vanjskog dijela. Kanilu i uložak je potrebno svakodnevno čistiti pod mlazom tople vode i četkicom. Također, potrebna je i svakodnevna toaleta stome. Traheostomu trebate čistiti sa antiseptičkim sredstvima koja možete nabaviti u ljekarni. Za previjanje koristite gazu koju možete nabaviti kod Vašeg obiteljskog liječnika. Ponekad se pacijentima koji su operirani stvara dosta gustog sekreta u dušniku i bronhima kojeg ne mogu iskašljati. U takvim slučajevima trebate koristiti aspirator, uređaj pomoću kojeg se odstranjuje sadržaj iz donjih dišnih puteva. Prije usisavanja trebate kroz traheostomu ukapati malo fiziološke otopine (max. 5ml) kako bi lakše s kateterom (tankom, dugom cjevčicom) usisali sadržaj.

KAKO ĆU PITI I JESTI, ŠTO SMIJEM JESTI?

Pušenje i alkohol nije dozvoljeno. Pušenje smanjuje apetit, a na taj način se smanjuje broj kalorija koje unosite. Alkohol stvara oštećenja na jednjaku i probavnom sustavu. Pušenje i alkohol mogu dovesti do ponovnog povratka bolesti.

Odmah nakon operativnog zahvata postaviti ćemo Vam sondu (cijev) za hranjenje na koju ćete dobivati tekuću hranu koja zadovoljava sve Vaše prehrambene potrebe, ista se vadi kroz 2 tjedna ukoliko je uredan postoperativni tijek. Dok je sonda postavljena zabranjeno je unositi tekućinu i hranu na usta. Nakon vađenja sonde za hranjenje započet ćete s prehranom na usta, koja u početku bude bazirana na hrani kao što je tjestenina i sl., kako bi se vidjelo da li je gutanje uspješno. U početku može biti problema s pijenjem tekućine i gutanjem tekuće hrane, međutim s vremenom će se i te tegobe smanjiti.

Po odlasku kući preporuča se normalna prehrana, koja bi trebala sadržavati što više povrća, voća, cjelovitih žitarica i sl. S obzirom na gubitak na težini koji je posljedica bolesti, preporuča se uz uobičajenu hranu unositi i različite dodatke prehrani koji doprinose poboljšanju Vašeg zdravstvenog stanja (Ensure, Prosure, Fresubin, Resource, Supportan). Takve preparate možete nabaviti kod Vašeg obiteljskog liječnika.

ŠTO ĆE BITI S GOVOROM, KAKO ĆU GOVORITI?

Kod nekih operacija se odstranjuje cijelo grlo pa pacijent ne može više govoriti na isti način kao prije. Kod naših pacijenata logoped provodi govorne vježbe i educira Vas o različitim mogućnostima govora. U nekim slučajevima se govorna proteza postavlja za vrijeme same operacije, a ponekad govorna proteza se postavlja naknadno pa većina pacijenata u međuvremenu svlada ezofagealni govor. Dodatna mogućnost je korištenje elektrolarinksa. O svemu će Vas pobliže informirati logoped.

KAKO ĆU SE KUPATI? SMIJEM LI PLIVATI?

S obzirom da imate na vratu imate otvor koji je direktno povezan s plućima, prilikom kupanja morate zaštititi otvor na vratu kako voda ne bi ulazila u dišne puteve. Za to postoji rješenje u vidu nastavaka koji se mogu staviti na kanilu kako voda ne bi ulazila. Plivanje nije preporučeno bez dodatnih pomagala s obzirom na opasnost od ulaska veće količine vode u pluća.

GDJE ĆU NABAVITI KANILE I OSTALO?

Prilikom otpusta iz bolnice dobit ćete doznake za ortopedska pomagala ispunjene i potpisane od strane Vašeg liječnika-operatera (ovisno o operaciji liječnik će ordinirati određena pomagala kao što su kanila, četkice za čišćenje kanila, govorna proteza, aspirator, filtere, itd.). Navedenu doznaku treba ovjeriti u nadležnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) kako bi onda mogli preuzeti pomagalo u ljekarni.

MORAM NA ZRAČENJE, ŠTO SAD?

Ukoliko je onkološki konzilij odlučio da se u nastavku Vašeg liječenja provede terapija zračenjem istu ćete obaviti na Zavodu za radioterapijsku onkologiju, Klinike za onkologiju, KBC Zagreb (Rebro – Kišpatićeva 12 ili Petrova - Petrova 3). Navedenu terapiju će propisati doc. Bišof koja će na konziliju uzeti Vaše podatke te Vas u kratkom vremenskom periodu kontaktirati o terminu planiranja zračenja. Na planiranje zračenja treba ponijeti uputnicu za ambulantno zračenje, svu medicinsku dokumentaciju, otpusno pismo te CD sa slikama CT vrata.

Prije početka zračenja potrebno je obaviti sanaciju svih zuba. Preporučamo da to učinite na Zavodu za oralnu medicinu, Stomatološki fakultet, Gundulićeva 5, ulaz B, 1/2 kat, Zagreb (prof Alajbeg).

MORAM NA KEMOTERAPIJU, ŠTO SAD?

Ukoliko je onkološki konzilij odlučio da se u nastavku Vašeg liječenja provede kemoterapija istu ćete obaviti na Zavodu za radioterapijsku onkologiju, Klinike za onkologiju, KBC Zagreb, Kišpatićeva 12. Prije početka kemoterapije treba izmjeriti visinu, težinu, uraditi laboratorijske nalaze krvi (KKS, jetrene enzime, ureju, bilirubin), klirens kreatinina iz 24-satnog urina (ukoliko navedenu pretragu niste uradili na ORL odjelu potrebno je istu uraditi ambulantno gdje će Vam Vaš obiteljski liječnik objasniti proceduru). Također je potrebno imati nalaz EKG koji nije stariji od 2 tjedna.

DA LI POSTOJI KAKVA UDRUGA LJUDI SA SLIČNIM PROBLEMIMA ?

Kako biste se pobliže upoznali sa svim Vašim pravima i kako bi se mogli susresti s osobama koje su prošle istu ili sličnu situaciju preporučamo da se javite udruzi „Hrvatska zajednica laringektomiranih osoba“.

KONTAKTI

Zavod za otorinolaringologiju, Klinička bolnica Merkur, Zajčeva 19, Zagreb
tel: 01/2253-245- orl odjel; 01/2253-247 - orl ambulanta

Radioterapija (Glavna zgrada, podrum. KBC Zagreb, Kišpatićeva 12, Zagreb)
Fax: 01 2367 702; E-mail: predbiljezbe.radioterapija.onk@kbc-zagreb.hr; Informacije na tel. 01 2367 707

Stomatološki fakultet, Gundulićeva 5, ulaz B, 1/2 kat, Zagreb
Zavod za oralnu medicinu, prof Alajbeg
Telefon: 01 4802 111, <http://www.sfzg.unizg.hr/zom>

Hrvatska zajednica laringektomiranih osoba, 10 000 Zagreb, Ilica 197, s.8
tel/fax: +385(0)1/ 37 75 584; e-mail: laringekt.hz@gmail.com
<http://www.larynx-hr.org/hrvatska-zajednica-laringektomiranih-stranica-4.html>

Osoblje Zavoda za Otorinolaringologiju

NAŠA VRATA SU VAM UVIJEK OTVORENA